

Lolita Bosch
LA RÀBIA

Premi Roc Boronat 2016

**GUIA DE LECTURA
PROPOSTA DE TREBALL**

**AMS
TER
DAM**
ARA LLIBRES

Lolita Bosch

LA RÀBIA

Ara Llibres, 2016.

ISBN 978-84-943736-5-7

Pau Claris, 96. 3er 1a

08010 Barcelona

info@arallibres.cat

www.arallibres.cat

GUIA DE LECTURA

A càrrec de Maia Conesa.

Amb l'assessorament de l'autora, Lolita Bosch.

Guia de lectura de *La ràbia*

Premi Roc Boronat 2016

LOLITA BOSCH

Va néixer a Barcelona l'any 1970, però ha viscut a Albons (Baix Empordà), els Estats Units, Índia i Mèxic, país que des de fa més de vint anys considera casa seva. És novel·lista i activista per la pau. Però també fa literatura infantil i juvenil, assaig i edita antologies. Dues novel·les seves s'han dut al cinema. I, en total, ha escrit més de 70 llibres que han estat traduïts a diferents idiomes. Ha rebut prestigiosos premis, tant de literatura com de periodisme. Investiga constantment i des de tots els angles possibles els vincles entre la literatura, la violència i la pau.

SINOPSI

Valenta, honesta i brutalment personal, la nova novel·la de Lolita Bosch

rememora el *bullying* patit per l'autora en l'adolescència. El premi Roc Boronat 2016 és una narració emocionant i imprescindible, una denúncia d'una realitat execrable i massa sovint silenciada. Avui la Lolita és una escriptora i periodista reconeguda; és mare, treballa per la pau i li agrada viure la vida. I per fi ha trobat la força per escriure sobre la seva adolescència, quan dels catorze als disset anys, com tants altres adolescents, va ser víctima de *bullying*.

La Lolita va patir insults i humiliacions, i va sentir la indiferència i el menyspreu. Va convertir-se en algú que vol passar desapercebut, una ningú, i va haver d'aprendre què és ser de ferro i només voler que els dies que passaven tan lents s'acabessin, s'acabessin, s'acabessin... Un temps de cruel complicitat entre companys i companyes de classe, però alleujada per un diari de color verd on l'autora va començar a escriure sobre la insuportable sensació d'ofec que l'ensorrava, sobre la foscor que l'envoltava i la ràbia que va créixer pensant que seria eterna. Fins avui. Una narració que traspua emoció i sinceritat i que es llegeix amb el cor encongít, tal com l'autora va viure els anys que aquí descriu. Una lectura obligatòria.

Guia de lectura de *La ràbia*

Premi Roc Boronat 2016

1 EINES PER A L'ANÀLISI DE TEXT

La ràbia està escrit en primera persona i barreja fets ficcionats i fets reals. A quin gènere literari creus que pertany? Busca la definició de “Crònica periodística” i de “Biografia”. Què et fa pensar que es tracta d'un gènere literari i no d'una crònica periodística o d'una biografia?

La ràbia comença amb aquestes afirmacions: “Em dic Lolita Bosch, escric, faig periodisme, investigació i activisme per la pau, m'agrada viure la vida com la visc, i sóc mare. Tinc 45 anys. Però mai, fins ara, no m'havia atrevit a dir públicament que dels 14 als 17 anys vaig ser víctima del *bullying*”. Quina creus que és la funció del “però” en aquesta frase, quins dos fets contraposa? Per què creus que una persona que es presenta amb una vida plena no ha pogut explicar el que li va passar fins que no ha fet 45 anys?

El segon capítol de *La ràbia* comença repetint el mateix text del capítol anterior. A part d'això, l'autora fa servir altres repeticions al text. Quina funció creus que compleixen?

La cursiva té moltes funcions. Per exemple, senyalar col·loquialismes, dialectalismes, estrangerismes, peus d'imatge o títols de publicacions, però també per senyalar mots clau que cal destacar. Posa tres exemples on l'autora fa servir la cursiva per posar èmfasi i cridar l'atenció sobre les paraules que escriu.

Guia de lectura de *La ràbia*

Premi Roc Boronat 2016

2 EINES PER FOMENTAR EL DEBAT

El títol d'aquesta novel·la és *La ràbia*, un sentiment que l'autora defineix de moltes maneres a les pàgines del llibre: com “un volcà petit”, com “una forma d'esperança” o com “foc”(pàgs. 11-12). Més endavant també la descriu com “la meva força” o la “pedra darrera de la gola” o un “foc que manté els altres allunyats”. Tu com la definiries? Descriu un moment en que t'has sentit enrabiada. Com t'ha fet sentir? De què t'ha servit?

A la segona pàgina de *La ràbia* la Lolita explica que ha organitzat trobades amb adolescents de diferents escoles per parlar de l'assetjament que estan patint. Creus que són útils aquestes trobades? Creus que és important poder parlar amb els altres dels problemes que t'afecten? T'agradaria assistir a una d'aquestes trobades?

En aquestes trobades, la Lolita explica la reacció que té el pare de l'A quan la va a recollir una tarda. Ell comenta: “Es posa el cabell així i es tapa la cara... I després es queixa del que li passa!”. Com creus que afecta aquest comentari a l'A? Diries que l'ajuda? Quina creus que és la intenció del seu pare? Creus que l'A pot parlar amb el seu pare i que ell l'entengui?

Tot seguit s'explica l'episodi que A va patir a l'escola quan la van deixar tancada a la caseta de l'hort. Quan l'ambulància ve a buscar la noia, que està aterrida, i un infermer es demana què ha passat, la cap d'estudis contesta: “Que no ho veieu, com s'ha posat per una broma de no res?”. Per què creus que la cap d'estudis reacciona d'aquesta manera? Com penses que hauria d'haver actuat? Quina creus que és la funció d'una professora o una cap d'estudis envers els seus alumnes?

Guia de lectura de *La ràbia*

Premi Roc Boronat 2016

La Lolita diu que odia la paraula *popular*. Què diries que és ser popular? Perquè penses que algú ho és i algú altre no?

Després de l'episodi de l'enciam pansit, la Lolita intenta escapar al lavabo, però un professor li ho impedeix i li diu que provi "de ser com els altres". Què creus que vol dir "ser com els altres"? Consideres que és bo per a tothom? Penses que és un requisit en la vida adulta o que només se'ls demana als adolescents? Posa tres exemples de persones que han tingut èxit en la seva carrera professional i que no es considerarien "com els altres".

"Els es reien del món d'on jo havia sortit i em deien que era de poble, com si ser de poble fos un insult", diu la Lolita. Tu ets de poble o de ciutat? Quines avantatges i desavantatges creus que té ser de poble? I de ciutat? Per què creus que encara a dia d'avui, en alguns àmbits, es parla dels pobles amb cert menyspreu?

Més endavant, la Lolita explica com el professor diu en veu alta a la classe que els pares d'en Dani, l'Anna i els seus no han pagat la quota i murmura: "No sé per què vénen a escoles que no poden pagar". Creus que el professor actua correctament? Et sembla que els alumnes han de ser tractats de manera diferent per la situació econòmica de la seva família? Penses que el respecte només el mereix qui el pot pagar?

La Lolita explica que l'assetjament escolar no té res a veure amb els diners. També ha explicat que l'assetjament sempre es practica en grup. Tu per què creus que es produeix aquest fenomen? Està relacionat amb la situació econòmica de víctimes i assetjadors?

Guia de lectura de *La ràbia*

Premi Roc Boronat 2016

Al final del capítol quatre, també s'explica que entre el Dani, l'Anna i la Lolita no fan pinya i que s'allunyen l'un de l'altre com si no tinguessin res a compartir. Per què creus que els passa? Penses que els hauria ajudat fer front comú?

Busca un paràgraf en el capítol cinc on la Lolita expliqui per què no vol confessar a ningú el que li passa, i especialment als seus pares.

Quan l'autora parla del cas de l'N, que va haver de ser ingressat a un centre de curació i readaptació social per poder superar el problema, també parla d'un programa de televisió. Tot i que el programa va servir per fer ressò d'algunes coses, l'N es queixa que no s'explica res de bo, que només van fer "un discurs de la tragèdia". Què creus que es pot explicar de positiu en una situació de teràpia grupal com la que es descriu al llibre? I als mitjans de comunicació?

En el cas de la Romina va ser molt difícil esborrar les traces a internet. Tal i com s'explica més endavant, la mare d'aquesta nena que es va suïcidar amb 10 anys intenta posar-se en contacte amb la mare de la nena que va obrir una pàgina en contra d'ella a internet. L'altre mare reacciona insultant-la. Com entens aquesta reacció? Què creus que hauria d'haver fet?

En el capítol cinc també es parla de la posició dels assetjadors. "Que els altres et tinguin por crea una mena d'addicció", diu en J. Per què creus que una persona n'agredeix una altra?

Guia de lectura de *La ràbia*

Premi Roc Boronat 2016

Al començament del capítol sis s'explica com va rebre l'Ignasi a la Lolita el primer dia d'escola: "Em dic Ignasi i et faré la vida impossible". I tot seguit explica que molts alumnes l'admiraven perquè "mola que digui les coses que pensa. Tant és a qui pugui ferir". Creus que el comportament de l'Ignasi "mola"? Està bé que "digui les coses que pensa"?

La Lolita ja ha parlat del seu mestre del poble, tan diferent als que té ara. Quan ella, en Dani i l'Anna han d'anar al despatx del cap d'estudis per explicar que els seus pares no han pogut pagar la mensualitat, ella diu que pensa en ell i en el que li deia: que podia aspirar a alguna cosa millor, "somiar més gran" (p. 103). Creus que les paraules del seu mestre l'han ajudat? Per què?

Recordes alguna cosa que t'ha dit algun professor o adult que t'ha servit per tirar endavant?

Al final del capítol nou a Lolita narra que com a reacció a l'assetjament que està patint es torna més dura i per demostrar-ho es converteix en "la que aguanta més hores desperta i beu més i aguanta més trastorns químics i té ganes de perdre el cap". Consideres que aquest tipus de comportament l'ajuda a suportar el problema? I a superar-lo?

La família de la Lolita no sap com ajudar la seva filla i li regalen una llibreta (pàg. 108) perquè escrigui, perquè "saben que la ràbia es calma quan proves d'entendre-la", afirma l'autora. Creus que va bé poder escriure sobre els problemes que tens? Tens un diari? Per què el fas servir? Escrius en altres llocs o formats sobre les teves emocions?

Guia de lectura de *La ràbia*

Premi Roc Boronat 2016

Quan la Mo aconsegueix treure-li el diari a la Lolita i escampar-lo per tota la classe és quan ella finalment esclata. Per què creus que la resposta d'en Jordi ajuda a la Lolita a decidir que marxa? “Vés-te'n. No tornis mai més” li diu quan agafa l'autobús (Pàg 153).

Què sents en acabar aquest llibre?

3 ALTRES RECURSOS PER AMPLIAR EL DEBAT

No sempre és fàcil donar visibilitat al tema del *bullying* als mitjans audiovisuals. Per exemple, la Fiscalia va prohibir l'emissió d'un programa de televisió anomenat *Proyecto bullying* en què s'expliquen quatre casos de nens i nenes assetjades. Consulta l'article de *El País* titulat *No más niños ventana abajo* i digues quins creus que són els motius que va fer que es prohibís en el seu moment.

El llibre també parla del *ciberbullying* (pàg. 59). De *memes* amb insults, de fotologs utilitzats per humiliar, de *whatsapps* amenaçadors, i de casos com el d'en Ghyslain Raza o de la Romina (pàg. 114). Com creus que es podria aturar aquest fenomen nou? Saps si hi ha sistemes per denunciar-ho?

Afortunadament les xarxes també s'utilitzen per accions positives i constructives. Busca algun vídeo a internet que parli de la superació del *bullying*.

Guia de lectura de *La ràbia*

Premi Roc Boronat 2016

Al llibre s'expliquen alguns casos de nens com en D, la R o també la Mariana, el Víctor o la Phoebe que s'han acabat traient la vida per culpa de l'assetjament que estaven patint. Quina és l'última vegada que has sentit a parlar d'un cas de suïcidi relacionat amb el *bullying* a l'Estat espanyol. Creus que s'hauria pogut evitar?

Algunes de les solucions que ha proposat el govern per aturar aquest problema són les trobades a les classes per parlar del tema amb psicòlegs, especialistes en xarxes socials, suport als professors i un telèfon d'atenció per poder tractar aquests casos (que encara avui no està actiu). Et semblen mesures útils? Quines altres se t'acudeixen?

A Finlàndia, un país pioner en l'educació, han implantat el projecte KiVa que posa l'èmfasi en l'alumnat que no exerceix *bullying* però que hi participa d'una manera activa o passiva i que per tant també n'és responsable. Busca informació sobre aquest projecte a internet. Tu com et comportaries si veiessis algú que està patint *bullying*?

Lolita Bosch
LA RÀBIA

GUIA DE LECTURA

A càrrec de Maia Conesa.

Amb l'assessorament de l'autora, Lolita Bosch.

Per a més informació, podeu contactar amb nosaltres a
info@arallibres.cat

